

ועדה לפי סעיף 44(א) לפקודת הרופאים (נוסח חדש) התשל"ז-1976לכבוד
שר הבריאות

כב' השר,

בענין :

ד"ר ב. לב המשנה למנהל הכללי של משרד הבריאות
באמצעות בא-כחו עוה"ד יונתן ברג
לשכת היועצת המשפטית, משרד התובע הראשי
משרד הבריאות, ירושלים

הקובל-נגד-

ד"ר שלום ליטמן ת.ז. [REDACTED]
רופא מורשה מס' רשיון [REDACTED]
בעל תואר מומחה בפסיכיאטריה רו"מ [REDACTED]
באמצעות בא-כחו ערן קייזמן, עו"ד
דרך מנחם בגין 48 תל-אביב

הנקבל

הנדון : דין וחשבון לפי סעיף 44(ה) לפקודת
הרופאים [נוסח חדש] התשל"ז-1976
בעקבות הפשרת הקפאת הליכי הקובלנה

1. בתאריך 25 בדצמבר 2007, הגיש הדי"ר בעז לב המשנה למנהל הכללי של משרד הבריאות, לשר הבריאות, קובלנה (להלן "הקובלנה") נגד הדי"ר שלום ליטמן ת.ז. [REDACTED] רופא מורשה, בעל רשיון [REDACTED] מומחה בפסיכיאטריה מס' רשיון מומחה [REDACTED] (להלן "הנקבל"), על כי גילה התנהגות שאינה הולמת רופא מורשה, ועל כי גילה רשלנות חמורה במילוי תפקידו כאמור בסעיפים 141(1) ו- (3) לפקודת הרופאים (נוסח חדש) התשל"ז-1976, (להלן "הפקודה"), לגבי הגב' [REDACTED] (להלן "המתלוננת") שהיתה מטופלת שלו;

2. שר הבריאות מינה ועדה שתדון בקובלנה הנוכחת;
חברי הועדה שמונו הם -

די"ר יגאל הלפרין - יושב ראש, נציג המנהל הכללי;
הפרופ. צבי שטרן - נציג הסתדרות הרופאים;
עו"ד יעקב לוי - נציג היועץ המשפטי לממשלה;

3. מסלול התנהלות הדיון בתלונת מתלוננת שבעקבותיה חוגשה ונדונה הקובלנה, כאמור, עבר שלבים ממותלים, ולהלן השתלשלותם הכרונולוגית עד כה -

א. בתאריך 1.1.2007 העבירה הגב' [REDACTED], המתלוננת, לפרופ' אבינועם רכס יו"ר ועדת האתיקה של ההסתדרות הרפואית, מכתב תלונה (להלן "התלונה"), נגד הנקבל;

ב. משהועברה התלונה לפרופ' שמעון גליק נציב קבילות הציבור במשרד הבריאות (להלן "נציב הקבילות"), היפנה הפרופ' שמעון גליק, ביום 28.1.2007, בקשה לנקבל לקבלת תגובתו לתלון;

הריני מאשר בזה קבלת רישיון לעסוק ברפואה שמספרו [REDACTED]
מתאריך 24.2.1969 ותעודת המומחה שמספרה [REDACTED] מתאריך
1.1.1979 אשר הופקדו במשרד הבריאות ביום 01.09 בהתאם
לסעיף 46 לפקודת הרופאים [נוסח חדש] תשל"ז-1976.

הריני להודיעך כי בהתאם לבקשתך, רישיון לעסוק ברפואה
במדינת ישראל ותעודת המומחה שלך, בוטלו."

כמו כן הועבר לועדה העתק הודעה בחתימת הד"ר שנון, כדלקמן -

"הודעה על ביטול רישיון

הריני להודיעך כי אושרה בקשתו של ד"ר שלום ליטמן לבטל את
רישיונו לעסוק ברפואה בישראל.

ד"ר שלום ליטמן הוא בעל תעודת זהות שמספרה 01208096-6

וכתובתו: רח' החלוץ 60 ירושלים.

ד"ר שלום ליטמן הינו בעל רישיון קבוע לעסוק ברפואה שמספרו
[REDACTED] מתאריך 24.02.69, ובעל תעודת מומחה בפסיכיאטריה
שמספרה 6126 מתאריך 01.01.79.

הרישיון הנ"ל ותעודת המומחה הנ"ל בוטלו מתאריך 04.08.09.

לתשומת לבך."

בהמשך, הועבר לועדה העתק מכתבו של עוה"ד ערן קייזמן מיום 01.10.2009
שיועד לד"ר שנון, בתגובה להודעת הביטול, כנזכר, במכתבו זה מציין עוה"ד
קייזמן בין היתר -

- (1) כי הוא (עו"ד קייזמן) מייצג את הנקבל;
- (2) כי הנקבל לא היה מודע, ואין הוא מסכים לתוכן מכתבו של
עוה"ד מן אל העו"ד ברג מיום 21.12.08 הנזכר בסעיף ז' לעיל,
וכי ההסכמה לביטול רישיונו ניתנה ע"י עוה"ד מן ש"לא בזכות
ובחוסר סמכות" וכי הנקבל מבטל "ההסכמה" הזאת;
- (3) כי הנקבל "מבקש לחדש את רישיונו כרופא ובד בבד לחדש
הליכי המשמעת שהוקפאו בהוראת השופט בדימוס זיילר";

בהמשך עוד, הועבר לועדה העתק מכתב שיועד לעו"ד קייזמן מיום 21.12.2009,
בחתימת עוה"ד רמי אבישר מלשכת היועצת המשפטית של משרד הבריאות,
כדלקמן -

"הנדון: ד"ר סלומון ליטמן

בהמשך לפגישתנו המשותפת במשרדו של הד"ר שנון מיום
30.11.09, הריני להודיעך כי משרדנו החליט להענות בחיוב
לבקשתו של מרשך, ד"ר סלומון ליטמן, ולהשיב לו את רישיונו
לעסוק ברפואה במדינת ישראל.

בהתאם לזאת, הריני להודיעך כי הליכי המשמעת שהתנהלו כנגד
ד"ר סלומון, ואשר הוקפאו בשל ביטול רישיונו, יחודשו."

בתאריך 5.1.2010 הועבר לועדה המכתב הבא מאת עוה"ד יונתן ברג בא-כח
הקובל -

"הנדון: ד"ר שלום ליטמן

ביום 30.11.09 החליט משרד הבריאות להענות בחיוב לבקשתו של
הנדון, ד"ר שלום ליטמן, ולהשיב את רישיונו לעסוק ברפואה
במדינת ישראל.

עקב כך ההליכים בקובלנה כנגד הנדון יחודשו.

הדיון בתיק נקבע ליום 25.2.2010 בשעה 9:00 בחדר הדיונים,
ביחידת הדין המשמעתי, רח' פייר קניג 33 תלפיות ירושלים."

לגבי מהות ההתכנסות לדיון בתאריך 25.2.2010, קבלה הועדה, בתחילת הישיבה הפומבית, את ההחלטה הבאה מפי חבר הועדה יעקב לוי :

"רבותי, אנחנו בשיחה עכשיו בינינו ובהיוועצות אנחנו נקבל את העמדה של עוה"ד קיימן להפשיר את ההקפאה שהקפא אותה השופט זילר ולהגיע לן צב טכני פורמלי של טיעונים לעונש..."

עמדת עוה"ד יונתן ברג, בא-כח הקובל, לגבי ההמלצה המשמעתית של הועדה :

א. עמדת משרד הבריאות באשר ליחסי מין בין רופא למטופלת, הינה - אפס סובלנות ;

עמדה זאת מבוססת על חמישה עקרונות -

- (1) קשר מיני בין רופא ומטופלת, (להלן "קשר מיני") מזיק למטופלת ;
- (2) ההסכמה של מטופלת לקשר מיני, ניתנת בלא מאזן כוחות דומים ;
- (3) קשר מיני, נוגד את תכונות האופי הנדרשות מרופא ;
- (4) קשר מיני פוגע בשיקול הדעת הרפואי-מקצועי הנדרש מהרופא כלפי המטופלת ;
- (5) קשר מיני פוגע בכלל הבסיסי המוטל על רופא - "המנע מלהזיק" ; DO NO HARM=

ב. בתמיכה לעמדתו באשר לעקרונות הנזכרים, הגיש בא-כח הקובל מאמר של החוקרים אליעזר ויצטום, יעקב מרגולין ועמיחי לוי, שנושאו "יחסי-מין בין רופא לחולה : תמונת מצב משנות התשעים", וכן נייר עמדה של הלשכה לאתיקה של ההסתדרות הרפואית בנושא "יחסי מין בין רופא ובין מטופל", פורסם ב"זמן רפואה" יולי-אוגוסט 2002 ;

ג. התנהגותו הפסולה של הנקבל כלפי המתלוננת לא התבטאה בארוע חד-פעמי, אלא היתה הליך פסול שחתמשך לאורך זמן ;

התמשכות היחסים בין הנקבל ובין המתלוננת אמורה להחמיר את ההתייחסות המשמעתית כלפי, לעומת תקדימים לגבי פגיעות מיניות של רופאים במטופלים ;

בקשת הקבילה באשר לאמצעי המשמעת הראויים לנקבל ולמסר המשמעת הנדרש, היא -

כי המלצת הועדה תהא - התליית רשיונו של הנקבל הדיר שלום ליטמן - לחמש שנים.

עמדת עוה"ד ערן קייזמן, בא-כח הנקבל, לגבי ההמלצה המשמעתית של הועדה :

א. יש לראות ההמלצה של הועדה (לביטול רשיונו של הדיר ליטמן - לצמיתות) - במסמך ה"דיון וחשבון" שהגישה לשר הבריאות, נושא תאריך 29.3.2009 - כנובעת אך ורק מ"הסכמת הנקבל" לביטול הרשיון, כפי שהוצגה בפני הועדה, ולא מהחומרה שהועדה ראתה את מעשי הנקבל ;

ב. הנקבל הורשע על ידי הועדה רק ב"התנהגות שאינה הולמת", ולא ברשלנות מקצועית ;

ג. לא מדובר שהנקבל ניצל את מעמדו כפסיכיאטר כלפי המתלוננת, הוא פשוט התאהב בה; הנקבל לא טיפל במתלוננת במובן הפסיכיאטרי של המלה,

ד. על פי העדויות שהושמעו, הנקבל חולה, ויש לראותו כמצוי בשלהי הקריירה הרפואית שלו, והוא חש חרטה ורגשי אשמה;

ה. התקדימים המשמעותיים כלפי רופאים שהורשעו ביחסי מין עם מטופלים, מראים שאמצעי המשמעת שנקטו לא חרגו מעבר להתליית הרשיון לשלוש שנים,

בשלב השיקול להמלצה, ראוי להביא בחשבון את התקופה בה הנקבל היה משולל רשיון - מיום 4.8.2009 (ראה פסקה 3יא. לעיל), עד יום 30.11.2009 (ראה פסקה 3יג לעיל),

בקשת עוה"ד קייזמן הינה שהמלצת הועדה לשר הבריאות תאפשר לנקבל להמשיך להתפרנס מטיפולים קליניים כרופא רשוי.

ברשות הועדה, הוסיף הנקבל פניה אישית לועדה -

הנקבל עבד שנים רבות בהדסה, ירושלים ובמשרד הבריאות, כל תקופת עבודתו כרופא, הקפיד הנקבל לפעול למען הציבור;

הנקבל לא מאשים את המתלוננת בהתפתחות הקשרים שביניהם, והוא "לוקח את האחריות" רק על עצמו;

כל התקופה חשב הנקבל יותר לעזור ולסייע למתלוננת;

הנקבל אמנם מרגיש את עצמו כמי שטעה, אבל הוא מאמין בעצמו, שאין סכנה שארוע דומה יחזור בינו ובין מטופלת;

הרעיון של שלילת הרשיון לעסוק ברפואה, כמוהו כשלילת החמצן להתקיים;

5. עמדת הועדה, דיון והמלצה

א. אין כל מחלוקת בין הצדדים באשר למערכת קשרי הקירבה, התחזקותם והתרופותם חליפות, שהתקיימה בין הנקבל, הד"ר שלום ליטמן, ובין המתלוננת, במהלך הטיפול הפסיכיאטרי שטיפל בה, כמתואר בפרטי העובדות שבכתב הקובלנה;

נאמנים על הועדה דברי המתלוננת בתאוריה הכנים והחושפנים;

במהלך עדותה העידה המתלוננת על אחת מחוויותיה במהלך הקשרים עם הנקבל - (עדות המתלוננת בישיבה ביום 29.5.2008 עמוד 15) -

"...אחרי הטקס המגלכתי בהר הרצל הוא בא אלי, הביא קופסא עם תכשיט, זה היה שנתיים אחרי שהיה בינינו קשר מכל הבחינות, הגשי, נפשי, קשר הדדי של אינטימיות והכל, שכלל הכל. הוא בא אלי עם טבעת זהב עם יהלום..."

לגבי ארוע ה"טבעת" העיד הנקבל (פרוקוטול מיום 6.7.2008 עמוד 39) -

"...לדעתי טעות הייתה מבחינתי לתת את הטבעת הזאת..."

עדות המתלוננת נתמכה בחילופי דברים קצרים בין הנקבל ובין המתלוננת
עם סיום עדותה בשיבה מיום 29.5.2008 (עמוד 28 לפרוטוקול) -

..."

ד"ר ליטמן : אני רוצה להגיד לך

..... משפט מאד קצר

..... אני מתנצל, אני כואב, אני מתבייש.

תשובה (המתלוננת) : יש לך על מה.

ד"ר ליטמן : יש לי את הסיבות, ומתחרט. לא סלחתי
לעצמי ואני לא אסלח לעצמי, וצר לי.

תשובה (המתלוננת) : אני גם לא אסלח לך.

ד"ר ליטמן : צר לי שאת גם היום כואבת, אבל הטעות
(נעשתה על ידי).

תשובה (המתלוננת) : אני מאד סלחנית."

לועדה נראים חמשת העקרונות שהעלו בא-כח הקובל לגבי יחסי מין בין
רופא מטפל ובין מטופלת, אשר עובדתית תאמו את שלבי הכשל
בהתמוטטות העקרונות הרפואיים-אתיים מצד הנקבל ;

הועדה אינה מקבלת את התאור התמים של עו"ד קייזמן בדבריו בפנינו
(פרוטוקול השיבה מיום 25.2.2010 עמוד 18) -

"...שלום ליטמן הסתבק ברומן מחוץ לשואק עם
מטופלת שלו, לא היה מדובר בניצול מעמדו. הוא פשוט
התאהב בה..."

לדעת הועדה חל כאן, עובדתית ממש, הכלל מס. 3 בנייר העמדה של
הלשכה, הנוכח לעיל :

3" קשר מיני בין רופא ובין מטופל שהיה בטיפולו אינו אתי
בכל עת אם הרופא מנצל לרעה במהלכו אמו, מידע רגש
או השפעה שנרכשו במהלך הקשר המקצועי שהיה לו עם
אותו מטופל."

ג. מן העובדות עולה כי אין מדובר במעידה ספונטנית חד-פעמית, אלא
ברצף מתמשך של הדרדרות אישית מוסרית ומקצועית מצד הנקבל ;

הודאת הנקבל מציגה אותו בחוסר יכולתו להתגבר על עצמו ועל דחפיו
המיניים תקופה של חודשים ארוכים, בהתנהגות סמכותית בלתי נשלטת
כלפי מטופלת.

נוכח כל זאת ממליצה הועדה בפניך, שר הבריאות, כי
תפעיל את הסמכות המסורה לך ותבטל את הרשיון של
הד"ר שלום ליטמן - לצמיתות.

המלצתנו את נובעת מהצורך שנחשפנו אליו במהלך
הדיונים בגינתו של הד"ר ליטמן, ליצור הרתעה אישית
וכן הרתעה מעשית כלפי עמיתים, מפני הדרדרות
רפואית-מקצועית, ומפני פגיעה מוסרית, בכבוד האדם
ובבריאות המטופלים.

ניתן היום :

עו"ד יעקב לוי
נציג היועץ המשפטי ממשלה

פרופ. עבי שטרן
נציג הסתדרות הרופאים

ד"ר יגאל הלפרין
ד"ר יו"ר